ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
پنج‌شنبه • ۱۸ بهمن ۱۳۹۷
اول جمادی‌الثانی ۱۴۴۰ • ۷ فوریه ۲۰۱۹
شماره ۲۰۳۳
۱۲۵۶

زندگی سلام

آشنایی با ابعاد فردی و اجتماعی زندگی حضرت زهرا(س) به مناسبت سالروز شهادت ایشان

زنی کامل، مادری فداکار و همسری نمونه

پرونده

سبک زندگی اهل بیت عصمت و طهارت(ع) راهنمای بسیار روشنی است برای افرادی که بخواهند به بهترین حیات دنیوی و اخروی دست یابند. کسب آگاهی درباره مقام اهل بیت(ع) و سبک زندگی شان، وظیفه همه شیعیان است که باید به آن توجه ویژه شود. سبک زندگی یعنی جزئیات روش زندگی، یعنی تعامل و نحوه برخورد با دیگران و برای اعمال زندگی دینی باید انسان هایی چون حضرت زهرا(س) الگویمان باشند. در این پرونده تلاش می کنیم تا چند جنبه از زندگی ایشان را بررسی کنیم تا هم الگویی نیکو به جامعه ارائه داده باشیم و هم روشی مصداقی برای همه مشتاقان راه حق و حقیقت معرفی کرده باشیم.

الگوی ارتباط شهودی با پروردگار

بیراهه نیست اگر حضرت زهرا(س) را اجتماعی ترین زن تاریخ زمان خود و اعصار بعد معرفی کنیم. این حضرت در کنار ایفای نقش های خانوادگی، فرزندپروری و خانه داری، به مسائل اجتماعی و به زنان عصر خودش هم توجه می کرد و از حوزه فردی و شخصی زندگی خودش هم غافل نبود که این جنبه شخصی بیشتر شامل ارتباط فردی با پروردگار بود. ارتباطی شهودی و معنوی که حضرت با وجود چهار فرزند و همسری امیرالمومنین (ع) از آن غفلت نمی کرد. حضرت زهرا(س)، امور و مشغله های زیادی داشت و با این که خانه او ملجأ رفت و آمد بود اما همه این ها، جارا برای عبودیت حضرت تنگ نکرده است.

شیوه تعامل یک دختر با پدر

احترامی که حضرت فاطمه(س) برای پدر خود قائل بودند، در نوع خود بی نظیر است؛ برای مثال هنگامی که حضرت علی(ع) برای خواستگاری حضرت صدیقه(س) آمده بودند، حضرت زهرا(س) به پدر خود فرمودند: «پدر، نظر شما بر نظر من اولی تر است» و این یعنی احترام و تعامل یک دختر با پدر در سبک زندگی اسلامی. این در حالی است که برخی از فرزندان به دلایل مختلفی از جمله پدر و مادر را فراموش کردن (چه در قید حیات و چه بعد از مرگ)، رعایت نکردن احترام آن ها و ... عاق والدین می شوند.

ارتباط با فرزند

اگرچه فرهنگ سنتی در بسیاری از خانواده های ایرانی کار مرد را در منزل نکوهش می کند اما دانستن این نکته که حضرت علی(ع) در امور منزل مشارکت جدی داشتند بسیار جالب توجه است. امیرالمومنین(ع) با این که مرد کارزار و فردی اجتماعی و سیاسی است، مشارکت زیادی در منزل دارد و در اموری مثل نظافت منزل، رتق و فتق امور فرزندان، کمک به پخت غذا و ... با فاطمه زهرا(س) همراهی می کند. در بحث مادری هم ارتباط حضرت زهرا(س) با فرزندان، ارتباطی عمیق و قابل الگوگیری است. روایت های زیادی از رفتار مادرانه ایشان وجود دارد شامل: در آغوش گرفتن فرزندان، آموزش دادن، قصه گفتن و بازی کردن با آن ها که همه در زمره آموزه های نوین روان شناسی به شمار می رود. این ها چیزهایی است که کهنه نمی شود و مادران امروز به آن نیاز دارند. امروز شاهدیم مادرانی به صورت فانتزی کودکان خود را بزرگ و بچه ها را از روابط گرم مادرانه محروم می کنند.

مدیریت عواطف در زندگی خانوادگی

یکی از مسائلی که سبب می شود زوجین کمتر به مسائل خانواده و روابط همسری بیندیشند، مشغله های مادی و اقتصادی است. زندگی خانوادگی دختر پیامبر(ص) و امیرالمومنین(ع) هم خالی از دغدغه های مادی نبوده اما این مسئله سبب نشده است که دغدغه های مادی، جای اهداف اصلی زندگی را بگیرد. حضرت زهرا(س) در کنار شرایط سخت مادی، مادر چهار فرزند است. با این حال جایگاه امیرالمومنین(ع) در زندگی او محفوظ و نقش مادری، جارا برای نقش همسری تنگ نکرده است. مدیریت عواطف حضرت زهرا(س) مثال زدنی است؛ محبت ایشان به پیامبر(ص) طوری است که او را «ام ابیها» می کند؛ محبت به فرزندان، او را مادری دلسوز و محبتش به امیرالمومنین(ع) او را به یک انسان عاشق تبدیل کرده است. در واقع همه اطرافیان نزدیک از عواطف او بهره مند می شوند اما در جهات مختلف. این الگو نشان می دهد برخلاف برخی نظریات امروزی، مدیریت عاطفه در مقدورات یک زن هست و کاملا قابل الگوگیری است، بدون این که موازنه روابط به هم بخورد. در واقع این مدیریت عواطف یک شاخص در زندگی حضرت زهرا(س) است که می شود در طول تاریخ از آن بهره برد.

نمونه بارز پرسشگری و مطالبه گری

حضرت زهرا(س) نمونه بارز مطالبه گری هستند که این خصوصیت را به شکل بارز و نمایان در زندگی نامه حضرت زینب(س) نیز مشاهده می کنیم. این مطالبه گری و پیگیری در کنار توجه به حیا، ادب و جدیت بوده است.
خطبه حضرت زهرا(س) در مسجد کوفه نمونه بارز مطالبه گری یک زن در تاریخ است. به جرئت می توان گفت پابرجایی اسلام نتیجه مطالبه گری و روحیه سخت کوشانه و پیگیری های حضرت زهرا(س) است.

الگویی نمونه در همسایه داری

میزان توجه حضرت زهرا(س) به همسایگان شان به حدی بود که گاهی فرصت نداشتند برای خودشان دعا کنند. این نکته مسئولیت اجتماعی ایشان را نشان می دهد.
بهترین کاری که یک نفر می تواند در حق دوست و افراد مهم زندگی اش انجام دهد دعا و درخواست نیکی و خیر است زیرا کسی که در حق دیگری خیری را بخواهد پس به صورت عملی نیز پیگیری می کند و خواستن خوبی دیگران باعث شکل گیری محبت عمیق می شود. مسئولیت اجتماعی یعنی من مسئولیت مسائل مربوط به جامعه و همسایه ام را می پذیرم و تلاش مستمر می کنم.

توجه ویژه به فعالیت های اجتماعی

فاطمه زهرا(س) به شکل های مختلف با جامعه ارتباط داشت. خانه اش محل رفت و آمد بخشی از بدنه اجتماعی است. گاهی کسانی پیش پیامبر می آمدند و درخواست کمک می کردند که ایشان، آن افراد را به منزل دخترش ارجاع می داد. این نشان می دهد، خانه حضرت زهرا(س) و شخص این بانو، ملجأ مددکاری اجتماعی است. در موارد زیادی زنان از پایگاه های متفاوت اجتماعی، اختلافات خود را پیش حضرت زهرا(س) مطرح می کردند و حضرت، نقش قاضی را ایفا و اختلافات آن ها را داوری می کرد. داوری های عادلانه ایشان به میزان زیادی در جامعه زنان امیدوار کننده بود. حل و فصل نیازمندی های علمی و پاسخ گویی به سوالات علمی و دینی گروه های مختلف جامعه به ویژه زنان از دیگر فعالیت های اجتماعی بانوی اول اسلام است.

ابراز علاقه به همسر

بعد حقوقی در زندگی خانوادگی، تابع یک سری قوانین معین است که در شرایط خاص ممکن است تغییر کند اما در همین باره مسائلی وجود دارد که در طول زمان ثابت و تابع اصول اخلاقی است؛ برای مثال توصیه شده است که زن و شوهر باید طراوت زندگی را در دوران زندگی حفظ کنند. حضرت زهرا(س) و امیرالمومنین(ع) ۹ سال زندگی مشترک داشتند و در این مدت از عشق، علاقه و طراوت رابطه آن ها کم نشد. از دیگر نشانه های ارتباط سالم زوجین، ابراز عشق و علاقه زن و شوهر به یکدیگر است به گونه ای که بچه ها احساس کنند رابطه ای گرم و انرژی مثبت داخل خانه وجود دارد. این احساسات به علاوه احترام متقابل، توقعات منطقی، ایثار و گذشت و همچنین مشارکت در امور روزمره زندگی، چیزی است که در زندگی حضرت زهرا(س) موج می زد و بعد از گذشت ۱۴۰۰ سال، خانواده امروزی هنوز به این الگوی روابط زوجیت نیاز دارد.

مهربانی و شفقت نسبت به شوهر

زندگی مشترک آن بزرگوار نیز سرشار از احترام، اطاعت، مهربانی، شفقت و بردباری بود. جالب است بدانید که گریه انواع مختلفی دارد و همین جا باید به شفقت و مهربانی حضرت زهرا(س) نسبت به امیرالمومنین (ع) اشاره کرد. هنگامی که حضرت علی(ع) آماده عزیمت به میدان جنگ می شد، حضرت زهرا(س) از روی مهربانی اشک می ریختند.

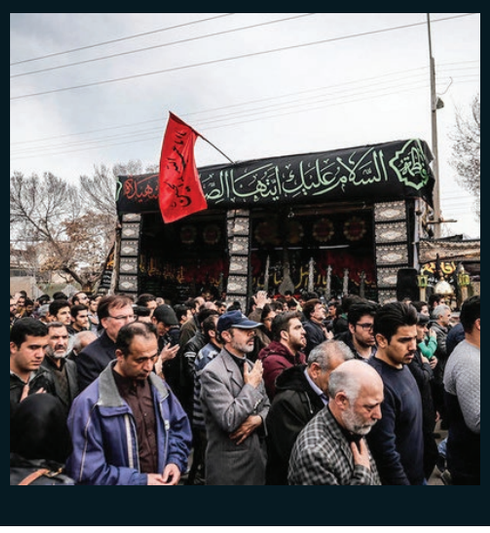

منابع: برگرفته از صحبت های حجت الاسلام «ناصر رفیعی»، «سید مجتبی آل علی»، دانش آموخته فلسفه و «فریبا عاسوده»، استاد حوزه

عکس ها از میزان

جدول سخت [شماره ۵۴۰]

افقی:
۱ – بافته شده – دو سالانه – لوز المعده
۲ – طول و تفصیل – هدیه – پدر – معشوق ۳
– اسباب نواختن موسیقی – اندیشه بی‌سابقه
– بیابان گرد – نوعی دستگاه مخابراتی ۴ –
مقام و رتبه – جایز – برق را از کوئل به دلکو
می رساند – تیز و برنده – دست نخورده
۵ – صفحه فلزی نازک – پزشک – زبان عربی
– حشره ای با چشمان برجسته ۶ – از حواس
پنج گانه – پوستین – همسایه تفرش و
اراک ۷ – پایتخت کشور جزیره ای کیپ ورد
در آفریقا – درختچه بادام کوهی – تجملی
– اندام اصلی فتوسنتز کننده در گیاهان
۸ – خدای رودخانه ها در اساطیر یونان – نیم
سال تحصیلی – لاغر و نزار – رایگان – پسوند
شباهت ۹ – پنجمین ماه سریانی – شریک –
هنگام مصیبت گفته می شود – آبراه کوچک
۱۰ – سازمان فضانوردی آمریکا – تفریق –
گرو گذاشته شده – جنگ و پیکار ۱۱ – بخشی
از اوستا – اثری به قلم ویکتور هوگو – لبریز

عمودی:
۱ – پایتخت لسوتو – معروف ترین ساز پدالی
جهان ۲ – کلرید آمونیوم – جنین ۳ – پرنده
ای شبیه کلاغ – صورت پنجم از صور فلکی
۴ – پیشوند تکرار – نقاشی روی شیشه
۵ – برادر امام علی(ع) و ملقب به ذوالجناحین
۶ – کشور نیشکر – نامیده شده ۷ – از مرکبات
– بزرگ ترین تولید کننده فیلم در جهان ۸ –
بیهوده – اطلاعیه حزبی ۹ – وسیله حمل بار
که به پشت خودرو بسته می شود – از صفات
خداوند به معنی بخشاینده ۱۰ – از شاخه
های تخصصی طب داخلی ۱۱ – دانشگاهی
در آمریکا ۱۲ – دانه خوراکی غنی از پروتئین
– مار ال ۱۳ – غده فوق کلیوی – هم داستان
رامین ۱۴ – برنج پخته – بخاری دیواری ۱۵ –
سخنور – سرپرستی کسی را برعهده گرفتن
۱۶ – مقاومت الکتریکی ۱۷ – شمشیر بلند
ژاپنی – پسوند فاعلی ۱۸ – جاده آهنی – کار
و فعالیت بسیار ۱۹ – موزه مینیاتور ایران –
جوجه تیغی ۲۰ – حالت انقباض غیر ارادی
عضله دیافراگم – از ماشین های راه سازی

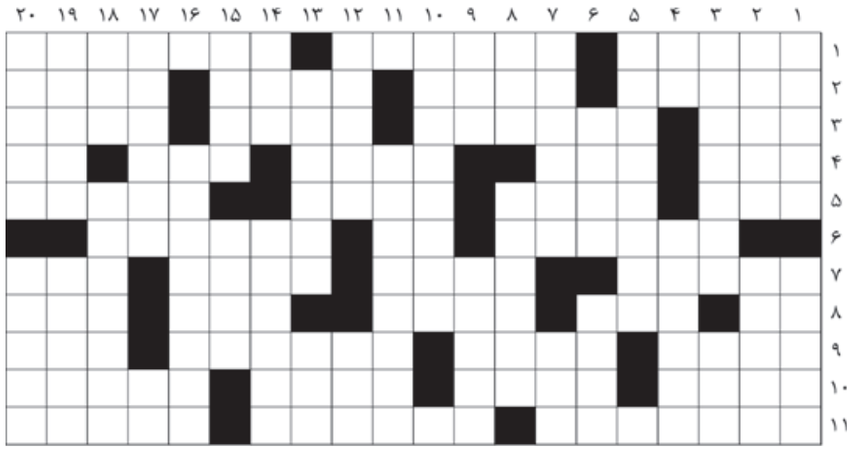

طراح جدول: بیژن گورانی

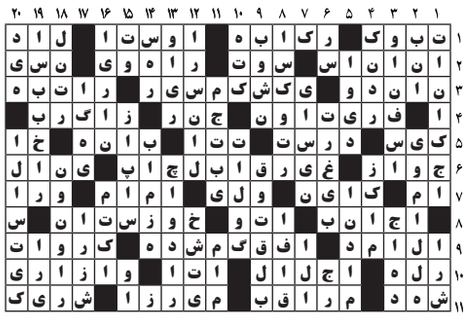

حل جدول شماره ۵۳۹

جدول متوسط [شماره ۷۳۲۹]

افقی:
۱ – گیاه پرچین – فروغ – تحیت – گودی ته دره ۲ – چکش در خانه – علت – سر – نوعی لباس جلوباز بلند مردانه ۳ – سفید ترکی – روا – چپاول – گرم وسوزان – از حروف ندا ۴ – هراس – سخن چین – شیشه آزمایشگاهی – صندلی راحتی – اجرت ۵ – لاستیک – تحفه – بی مو – جاری ۶ – رود اروپا – بیمارستان – تباه و ضایع ۷ – ژاله – بند – اتاق کار – کنام ۸ – جاده – جگر – چین وچروک – آسایش – یله ۹ – سودای ناله – گله – حاشیه – شهرها – چهره ۱۰ – پیشه – دور افتاده – رود مرزی – علامت صفت عالی ۱۱ – وجود – سوار – شماره – ساحل

عمودی:
۱ – سرزنش – سرود ۲ – ستاد ۳ – تردید – اجرامی که به دور ستارگان می چرخند – شانه ۴ – بلندترین نقطه – شن – ایده ۵ – کسی که کارش پاک کردن پوست حیوانات است – میان ۶ – هیزم – از انواع گلیم ۷ – جوانمرد و کریم – ستون بدن ۸ – خاک کوزه گری – سوغات کرمان – فهم ۹ – بام دنیا – پیوسته – نویسنده ۱۰ – سختی و عذاب – ستبر ۱۱ – استوار – سرنیزه ۱۲ – نمایش غمناک – اسم ترکی – از اشکال هندسی ۱۳ – عنوانی برای فرمانروایان هندی – انزجار – راس ۱۴ – صدای زنبور – قمر ۱۵ – بازداشت – کوچ کردن ۱۶ – هیاهو و سروصدا – فرق سر ۱۷ – آتش پرست – نوعی حلزون – صومعه ۱۸ – مادر لر – سیر کوهی – بوی رطوبت ۱۹ – شهری در گلستان ۲۰ – خلاصی و نجات – دوزخ

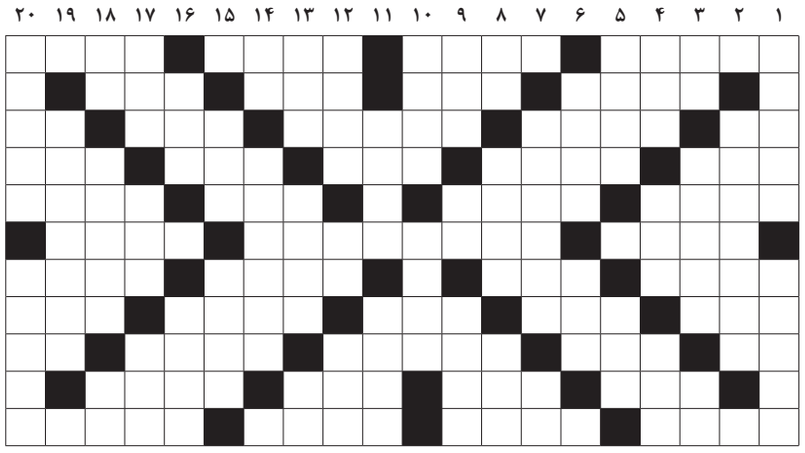

طراح جدول: امید موسوی

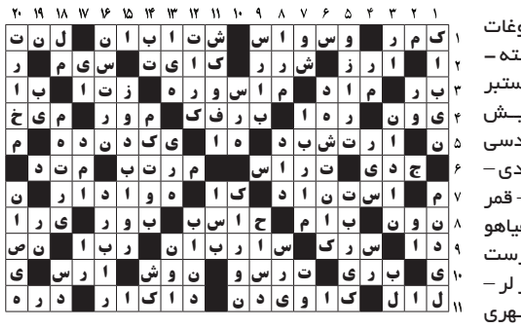

حل جدول شماره ۷۳۲۸